

Vergaderjaar 2018–2019

29 893

Veiligheid van het railvervoer

Nr. 237

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 februari 2019

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft onderzoek gedaan naar twee incidenten die op 15 juni 2018 en 15 juli 2018 hebben plaatsgevonden op het emplacement Kijfhoek. De onderzoeksrapporten zijn als bijlagen bijgevoegd¹.

Op basis van de eerste bevindingen van het incident op 15 juni heeft de ILT begin augustus 2018 besloten verscherpt toezicht op het uitvoeren van werkzaamheden op Kijfhoek in te stellen en spannen ProRail en de betrokken aannemer zich in om de veiligheidssituatie bij werkzaamheden aan de infrastructuur te verbeteren. Hierdoor is volgens de ILT de veiligheidssituatie op Kijfhoek afgelopen half jaar aantoonbaar verbeterd en zijn de 100% controles (als onderdeel van het verscherpt toezicht) afgeschaald. Een onafhankelijk onderzoek dat ProRail laat uitvoeren naar de veiligheidssituatie en -cultuur op Kijfhoek (oplevering tweede kwartaal 2019) biedt naar verwachting handvatten om de veiligheid op Kijfhoek verder te verbeteren.

Incidenten

Op 11 september 2018 is uw Kamer, met de beantwoording op vragen van het lid Amhaouch (CDA), reeds geïnformeerd over de twee incidenten.² Ook zijn toen de feitenrapporten van ProRail over deze incidenten met de Kamer gedeeld. Het gaat om twee risicovolle incidenten. In beide gevallen was er sprake van aanrijdgevaar voor personen die op dat moment aan het spoor aan het werk waren, aanrijdrisico met andere spoorvoertuigen en ontstond er schade aan de infrastructuur. Gelukkig konden de aanwezige personen zich tijdig in veiligheid brengen, maar deze situaties waren potentieel zeer risicovol en zijn, zoals ook in mijn beantwoording op 11 september 2018 aangegeven, voor mij onacceptabel. Zowel ProRail als de betrokken aannemers geven dit ook aan. De bevindingen van de ILT

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Ahangsel Handelingen II 2017/18, nr. 3190

zijn gedeeld en besproken met ProRail, de betrokken spoorwegondernemingen, de gemeente Zwijndrecht, omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en de veiligheidsregio.

ProRail heeft eveneens onderzoek gedaan naar beide incidenten. De bevindingen van deze onderzoeken komen op hoofdlijnen overeen met die van de ILT. De onderzoeken zijn beschikbaar op de website van ProRail.

Verscherpt toezicht

De bevindingen van het incident van 15 juni zijn aanleiding geweest voor de ILT om begin augustus de onderhoudswerkzaamheden op Kijfhoek onder verscherpt toezicht te plaatsen. Hierbij heeft de ILT 100% controles uitgevoerd op de risicoanalyse, instructie en werkenden ten behoeve van de schouw en spoedeisende werkzaamheden. Begin oktober constateerde de ILT dat de situatie was verbeterd en zijn de 100% controles afgeschaald (met uitzondering van storingsherstel werkzaamheden). Het verscherpt toezicht is daarmee nog niet opgeheven. ProRail heeft een Integraal Manager Kijfhoek aangesteld die verantwoordelijk is voor het verbeteren van de veiligheid op en rond Kijfhoek en het onderhouden van een duurzame relatie met de omgeving. Daarnaast zijn werkprocedures aangescherpt en is het eigen toezicht geïntensiveerd. Half december heeft de ILT laten weten onder welke voorwaarden het verscherpt toezicht kan worden opgeheven. ProRail en de betrokken spoorwegondernemingen werken momenteel hard aan het tegemoetkomen aan deze voorwaarden.

Onafhankelijk onderzoek veiligheidssituatie en -cultuur

Naar aanleiding van de incidenten heeft ProRail besloten een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de integrale veiligheidssituatie en de -cultuur op Kijfhoek. Doel van dit onderzoek is inzicht verkrijgen in patronen en gedragingen die van invloed zijn op de veiligheid. In een begeleidingscommissie zijn partijen aangesloten die betrokken zijn bij Kijfhoek (ProRail, de betrokken spoorwegondernemingen, de gemeente Zwijndrecht, veiligheidsregio, de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat). Het onderzoek is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2019 gereed en zal daarna aan uw Kamer worden aangeboden.

Calamiteitenwegen Kijfhoek

Er is een bestuurlijk kopgroep ingesteld om elkaar te informeren over de veiligheidssituatie op Kijfhoek. Deelnemers aan dit overleg zijn de burgemeesters van Barendrecht en Zwijndrecht, ProRail, DB Cargo (als grootste gebruiker van het emplacement) en mijn ministerie. Tevens heeft de kopgroep zichzelf de opdracht gegeven met een plan te komen om – in het kader van de renovatie van het emplacement Kijfhoek – de bereikbaarheid van de mogelijke incidentlocaties voor de hulpdiensten te verbeteren. Er wordt daarom op dit moment met alle betrokken partijen gewerkt aan een plan waarvan de aanleg van calamiteitenwegen op Kijfhoek onderdeel uitmaakt. Eventueel relevante uitkomsten van het onafhankelijk onderzoek naar de veiligheidssituatie en -cultuur zullen bij de opzet van de renovatie worden meegenomen. Zoals eerder aangegeven in het AO over ERTMS/spoorveiligheid d.d. 4 december 2018 (Kamerstuk 29 893, nr. 236) en in reactie op de motie van de leden

Amhaouch (CDA) en Schonis (D66)³ verwacht ik hierover voor de zomer van dit jaar, samen met de bestuurlijke kopgroep, een besluit te kunnen nemen en uw Kamer te informeren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

³ Kamerstuk 29 984, nr. 794